

KOVALSZKI PÉTER

HEREFORDI ÖRÖKSÉG

Az amerikai Magyar Baráti Közösség születéséről és alakulásáról

■ A *Korunk* múlt évi 3. számában megpróbáltam felvázolni szervezetünk fejlődéstörténetét, igyekeztem érzékeltetni periodikus megújulásainak igényeit és az elvégzett munka eredményeit. Mindez nyomom követhető megújult honlapunkon is (mbk.org). Magával a herefordi örökséggel intenzívebben 2012-ben kezdtem el foglalkozni, amikor is elérkezettnek láttam az időt, hogy rögzítsem a Magyar Baráti Közösség (MBK) történetének a kezdeteit.

Sűrű levelezés, stenciles/könyomatos kiadvány előzte meg az 1971-es Itt-Ott-találkozót, amelyik aztán a közösségalapítás alapkövetelének számított a Hereford tanyán. Az 1972-es Szent István-napi együttlétnek már jól átgondolt programja volt. Olyan gondolatok hangzottak el, olyan tervek fogalmazódtak meg ott, amelyek később „felvetői” voltak az MBK eszmei szövetének.

Éltető Lajos, Ludányi András, Cseh Tibor előadásai, azok egyes megállapításai axiomatikus erővel bírtak, és vissza-visszatértek, megerősítést és alkalmazást nyertek. Akik nem voltak ott, azok is felkarolták, magukévá tették azokat – így hallottam vissza sokaktól.

Miként látom én ennek az örökségnek a sorsát?

Hereford nemcsak az elméleti tisztázás fóruma volt, legalább ennyire a gyakorlati közösségépítés és fejlesztés műhelye is. Mert:

1) A jelentések és előadások/felmérések kiterjedtek az amerikai magyar élet minden területére – egyházi, ifjúsági, cserkészeti, oktatásügyi, szervezeti, politikai, emigrációs, kulturális aspektusokra is, ezek pedig egy tágabb résztvevői társaságban visszhangzottak, és hozzászólások, viták követték az aktív résztvevők jelenléte folytán.

2) Hangsúlyos volt a gyakorlati közösségfejlesztés, beleértve a közösség szervezeti keretének a fejlesztését, az amerikai magyar világban való terjeszkedését, a kommunikáció lehetőségeinek bővítését, és az ehhez szükséges anyagi alapok megerősítését. (Éltető Lajos, Cseh Tibor, Sass Márton, Nagy Károly és Madarász Géza előadásai.)

3) A következő fontos állomás az 1973-as találkozás Adában. Ez lényegében műszaki megbeszélés volt a Bójtos házaspár részvételével. Folytatódott a közösség-szervezés, az augusztusi találkozó előkészítése, majd Csatakvá (1974) – ugyancsak a közösségteremtés jegyében.

Lényegében 1975-ben alakult át az Itt-Ott Magyar Baráti Közösséggé; megváltozott első, ideiglenes egyháztanácsa; elkészült első magyar alkotmánya, kiépült a vezetői rendszer, a gondnokság, létrejött az adminisztrációs szerkezet. Így lett az első (ideiglenes) gondnok Éltető Lajos 1975-ben, majd hároméves ciklusban az első rendes gondnok. Elérkezett 1976, s a Lake Hope-i állandó szálláshely is felavatásra került. Ezt követte 1977-ben az angol alkotmány és szabályzat, az MBK portlandi (OR) hivatalos bejegyzése a jótékonyági adómentességi szervezeti státusz megszerzése, az 501(C)(3) megadása 1979-ben az IRS által.

Az 1980-as Itt-Ott-on Ludányi András végzett számvetést, s ezt a következő évtizedek történései tovább igazolták, megerősítették:

- az MBK hű maradt a szétszórtsági/diaszpórasors vállalásához;
- nem csatlakozott semmilyen politikai ideológiához, és nem folytatott napi pártpolitikát;
- önmagát az összmagyarság részének tekinti;
- generációs folytatólágosságban gondolkodik;
- közösségi magyar munkát igyekszik folytatni;
- a jobbulást és az önképzést élete, munkája központjába helyezi és gyakorolja.

Ami időben változott, az ezen elvek gyakorlásának körülményei és formái. A jelenre vonatkoztatva megállapítható:

– Szervezeti életünk gondnokhelyettesi funkcióval bővült 2012-ben; megszületett az 1977-es angol alkotmány magyar fordítása; bejegyzésre kerültünk 2009-ben Ohio államban is.

– Itt maradtunk a Lake Hope-on (rövid vita zajlott erről 2008-ban); 2013-tól megjelent a vendégfiataliság (a KCsP-ösztöndíjasok, cserkészek, és azóta is folytatólágosan jelen vannak).